

Több a munka és a felelősség, de megéri

Elégedettek az új beszállítókkal



Jelenleg tizenegy önkormányzat maga kezeli a programot, hogy friss helyi vagy közeli termékeket kaphassanak a diákok

Fotó: Gligor Róbert László

Jelenleg tizenegy Maros megyei önkormányzat szervezi önállóan az iskolai tízórai programot (közismertebb nevén a tej-kifli program) a megyében, a tapasztalatok pedig egyértelműen pozitívak: ehető, friss termékeket szállítanak a cégek, és hatékonyabb a velük való együttműködés.

Gligor Róbert László

Elsőként Nyárádszereda döntött úgy, hogy önállóan szervezi meg a közbeszerzési eljárást a beszállítók és termékek leszerződésére, hogy helyi vagy környékbeli cégek termékeit kaphassák tízóráira a diákok. Ez már a harmadik tanév, amikor a gyerekek fogyasztható, friss élelmiszert kapnak naponta. Az elmúlt években nagyon sok volt a panasz amiatt,

(Folytatás a 2. oldalon)

Dragomán György a Berli Művészeti Akadémia tagja lett

Marosvásárhely szülötte, a Máglya, A fehér király, az Oroszlánkórus és más nagy sikerű könyvek szerzője a tekintélyes német testület, a Berli Művészeti Akadémia tagja lett. Az író az akadémia irodalmi szekciójába került, amelynek másik magyar tagja Nádas Péter. A nemzetközi összetételű alakulat, amely Európa egyik legregebbi ilyen kulturális intézménye, tagjai között tudhatta Kertész Imrét és Esterházy Pétert is. A több mint négyszáz tag hat szekcióban (képzőművészet, építőművészet, zene, irodalom, előadó-művészet, film- és médiaművészet) fejt ki tevékenységét.

3.

Bálint Zsigmond: Emberközelen

A falu világa egy hónapra a marosvásárhelyi Kultúrpalotába költözött. Közel félszáz méretes fotón sugározza az emberség melegét, élénk tárva mindazt, amit az eltűnőben levő hagyományos, vidéki életmód a maga ezernyi arcával sokszínű felmutat. Bálint Zsigmond fotóművész léccálmányokra helyezett képei az előcsarnok hatalmas tükreiben megsokszorozódva sugallják, hogy a felvételeken megörökített emberek egyediségén túl egy nagy közösség léte, életformája, nemzedékről nemzedékre továbbadott lelki, szellemi és tárgyi kincsétára rajzolódik ki a szemlélődők előtt.

4.

Szárhegy felett az ég...

...mintha veszítene valamennyit viharfellegeiből. Hírlik, hogy be-be lehet látogatni az évek óta zárva tartott Lázár-kastélyba. Ez nyilván nem jelent azt, hogy már készülhet a visszaköltözésre az idén 48. évét töltő művésztelep, de halvány jele annak, hogy van remény az évek óta húzóódo probléma mindenki számára kedvező megoldására.

5.



OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

SZABADIDŐS PROGRAM



ALUAGÉZET
Horváth Szekeres István karikatúrája



Művésza

NÉPÚJSÁG-MELLÉKLET

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND

1521. sz., 2022. január 29.

Markó Béla

BEJÁRAT

Ettől félttem mindig. Ne mozdulj innen, mondta anyám, mindjárt jövök, csak éppen kenyeret veszek. Vagy cukrot, lisztet, esetleg gyümölcslekvárt, amit akkoriban marmeládénak hívtak. Vitakoztam a széllel, egyszer még az eleredő esővel is, de soha el nem mozdultam. Álltam ott már-már rendületlenül, ahogy később egy versben is olvastam erről. Aztán tényleg visszajött anyám, mentünk tovább, ismét szólt nekem, ismét bement egy üzletbe, és ismét nem mozdultam. Mindig bevált ez, mert mindig visszajött. De tartottam attól, hogy egyszer nem így történik. Hogy amíg a felhőket figyelem a város fölött, vagy azt nézem, mennyire másképpen furcsa minden ember, esetleg majd elsiet mellettem anyám, és nem vesz észre. Később az iskolából hazamenet sokszor eszembe jutott az is, hogy ki tudja, elmentek valahova. Ilyenkor meggyorsítottam a lépteimet. Úgy neveltek, hogy mindig számíthatok rájuk. Végig attól rettegiem mégis, hogy amikor hazamegyek, nem lesznek ott. És valóban nincsen már ott egyikük sem. Nem merek elmenni a bejáratig. Pedig nagyon szeretném látni még egyszer a küszöböt, a kilincset, a világosbarna ajtót. Azt hiszem, mégis igazuk volt. Ha nincsenek ott, akkor nem megyek haza. Ahol nincsenek, oda nem lehet semmiképpen sem hazamenni. Vagyis mindig ott vannak. Csak én nem tudom, hogy hol. Mert nem kellett volna egy lépést sem elmozdulnom. És nem kellett volna idegenekkel szóba állnom. Ugyanott kellett volna megvárnom őket, ahol valamikor magamra hagytak.

*Gratuláció a frissen kapott Baumgarten-émlékdíjhoz!



A régi Marosvásárhely... Z. Erdei Anna grafikája



A szerző sokadszor újranyomott kötetével
Forrás: Dragomán György honlapja

Dragomán György a Berlini Művészeti Akadémia tagja lett

Facebookon jutott el hozzánk a hír, Marosvásárhely szülötte, a Máglya, A fehér király, az Oroszlánkórus és más nagy sikerű könyvek szerzője a tekintélyes német testület, a Berlini Művészeti Akadémia tagja lett. Az író az akadémia irodalmi szekciójába került, amelynek másik magyar tagja Nádas Péter. A nemzetközi összetételű alakulat, amely Európa egyik legrégebbi ilyen kulturális intézménye, tagjai között tudhatta Kertész Imrét és Esterházy Pétert is. A több mint négyszáz tag hat szekcióban (képzőművészet, építőművészet, zene, irodalom, előadóművészet, film- és médiaművészet) fejti ki tevékenységét. A magyar alkotók közül Eötvös Péter és Kurtág György zeneszerző is magáénak mondhatja a kitüntető berlini akadémikus címet.

Gratulálunk Dragomán Györgynek, a honlapján 2021. július 8-án megjelentetett vásár-

helyi fogantatású írásával emlékeztetve, hogy szülővárosában is nagy és lelkes olvasótáborra van.

Időzített bomba

A gyerekkoromat egy bombában töltöttem. Nem csak én, egész Marosvásárhely minden lakója. Őszi-téli hajnalokon megtelt a város sárga, csipős, ammóniaszagú köddel, máig érzem a torkomban. A nedves levegő elhozta hozzánk a Tudor negyedbe a Kövesdombon túlról a Kombinát szirénáinak hangját, a váltást jelezték, fúj a gyár, mondták a felnőttek. Én a Kombinátot egy gonosz háromfejű sárkánynak képzeltem, most még csak mérgező ködöt fúj, gondoltam, de egyszer majd tüzet is fog okádni, a láng, amit fújni fog, elér majd az égig, mindent szétéget és megsemmisít. A műtrágya, amit ott gyártanak, az ammónium-nitrát, igazából bomba, ha felrobban, akkor Segesvárig, Szászrégenig, Tordáig elpusztul minden. Ezt persze csak suttozva mertük mondani, erről beszélni se volt szabad, és máig nem tudom, igaz-e, a hatvan kilométe-

res sugarú krátert gyermekként és felnőttként egyformán nehéz elképzelni. Egy iszonyatos háromfejű szörnyet képzeltem el helyette, a három hűtőtoronyból kinyúló három irdatlan lángfejjel: ahogy bögve megrázza magát, kímászik a földből, a város fölé tornyosul, lángot fúj rá, eltörli a föld színéről.

Tegnap hajnalban, amikor a Kombinátban történt balesetről hallottam, a váratlan éjszakai tűzről, azonnal elszorult a szívem. És a város? Megvan még a város? – kérdeztem őszinte rémülettel. Igen, eloltották a tüzet, mondta Anna, aki felolvasta a reggeli kávénál az eredeti hírt. Megnyugodtam, de mégse nyugodtam meg. Érthetetlen, sőt felfoghatatlan, hogy az iszonyat Kombinát még mindig működik, öt kilométerre a város főterétől, még mindig fújja a sárga ködöt, még mindig okádná a mérget a levegőbe. A háromfejű szörny még mindig ott kuporog a föld alatt, a gyomrában morogva forr, és készülődik a mindent szétrobbantó, lángoló pusztulásra.

Múzeum és irodalom



Fotó: N.M.K.

A marosvásárhelyi Kultúrpalota Kistermében a székeket szembefordították a Róth Miksa tervezte színes üvegablakokkal, s a közönség így teljes pompájában élvezhette a

látványt, amelyen Bethlen Gábor fejedelem tudósai társaságában található. Könyvek között, asztal mellett ülnek, állnak, társalognak, elmerengnek, munkáikba mélyednek a XVII.

századi jeles férfiak. Lenyűgöző, impozáns kompozíció, a magyar kultúra napjához méltó, mindenki ezt érezhette, aki ott volt január 22-én délelőtt a Maros Megyei Múzeum ünnepi rendezvényén, amelyen két költő, író, szerkesztő, esszéista, **Markó Béla** és **Demény Péter** beszélgetett a múzeum és az irodalom kapcsolatáról. Az eszmecsere előtt fotóztam a meghívottakat, épp a folytatandó párbeszédre gondolkozhattak a mikrofonok mögött, nekem meg hirtelen az volt a benyomásom, hogy szervesen egybetartoznak a négy évszázaddal korábban egybegyűlt kímült főekkel, különösebben talán meg sem lepődünk, ha hirtelen elkezdenének beszélgetni egymással, hiszen feltételezem, gondolatban a maiak nemegyszer megszólították már elődeiket. Persze ez részéről csak amolyan látomás, gyakran keríték történeteket bizonyos műalkotások köré, de így kerek és megkapó az a színpadszerű, térben kiterjedő kép, ami az első sorokban ülők és az okostelefonon kamerája elé tárul.

Aztán hamar kiderült, hogy a vízióm nem is volt annyira elrugaszkodott a valóságtól, hiszen az érdekes dialógus fő gondolata az volt, hogy mindannyian az elődeink vállán állunk. Azokból az értékekből táplálkozunk, amiket ők ránk hagytak, azokról léphetünk fennebb, azokat próbáljuk gazdagítani, az ő tudásuk, tapasztalataik révén lehetünk felkészültebbek mindenben és mindenre, az elődök válláról láthatunk távolabbra. De az élet, az emberiség nagy sorskérdéseire mégsem kapunk választ. A létünket meghatározó leg-

fontosabb kérdések megválaszolhatatlanok. Múlt és jelen viszonylatában is. Ez már az elején tisztázódott, a dialógust nyitó, majd kérdésfelvetéseivel továbbgyűrűztető Demény Péter felvezetőjével. Déry Tibort idézte élénk, tőle választott gondolatindító szentenciákat a kultúráról, a „nyugtalan múzeumáról”, és mivel költők beszélgettek, és mindketten több műfajú, minden iránt érdeklődő tollforgatók, elsősorban az irodalom, a költészet berkeiben szárnyaltak szabadon. Nyilván szóba került a múzeumok értékőrző szerepe, a Baumgarten-díjjal frissen kitüntetett Markó Béla számára pedig a költészet volt a legkézenfekvőbb, abból kiindulva példázta, hogyan nyúlhatunk alkotó és újító módon a megőrzött régihez.

A magyar kultúra elsősorban irodalmi kultúra, hangzott el a beszélgetésben, talán azért is, mert a különböző korokban az irodalom volt a legkevésbé kiszolgáltatott, a különféle külső beavatkozások a kultúra más ágazatait könnyebben tudták ellehetetleníteni. De a múltba való időutazást a múzeumok is elősegítik. Markó, akinek számos verse képeket, képzőművészeti alkotásokat kommentál, azt is hangsúlyozta, hogy természetesen nem szabad túlértékelni az irodalom szerepét, Erdély múltjában, különösen az utóbbi másfél században a képzőművészetnek legalább akkora súlya volt, mint az irodalomnak.

A szerzők egy-egy versüket is felolvasták, így téve még árnyaltabbá az elhangzottakat. A nap ünnepi jellegéhez a filharmónia kiségyüttese, a Cantuale és a Tiberius hangulatos műsorral járultak hozzá. (N.M.K.)

Bálint Zsigmond: Emberközelben

A falu világa egy hónapra a marosvásárhelyi Kultúrpalotába költözött. Közel félszáz méteres fotón sugározza az emberség melegét, élénk tárva mindazt, amit az eltűnő levő hagyományos, vidéki életmód maga ezernyi arcával sokszínűen felmutat. **Bálint Zsigmond** fotóművész léccámványokra helyezett képei az előcsarnok hatalmas tükrében megsokszorozódva sugallják, hogy a felvételeken megőrkített emberek egyediségén túl egy nagy közösség léte, életformája, nemzedékről nemzedékre továbbadott lelki, szellemi és tárgyi kincsés-tára rajzolódik ki a szemlélődők előtt. Látványosan, hangulatosan és hitelesen. Tudjuk, jeles fotósunk a régi nagyok alkotói hitvallásának egyik legkitartóbb letéteményese, mondhatni minden életjelenséget igyekszik rögzíteni kamerájával, de legjobban emberközelben érzi magát, és akkor van leginkább elemében, amikor falusi kiruccanásokon úgy gazdagítja saját élménytárát, hogy a fotókedvelők nagy táborának is örömet szerez, tudnivalót kínál, valós és jelképes üzenetet közvetít. Több mint hat évtizede teszi ezt szenvedélyesen, lelkesen és fiatalosan. Igen, ezt az utóbbi tulajdonsá-

gát külön ki kell emelnünk, hiszen a legnagyobb mozgékonyt igénylő fotós terepeken is lépést tart fiatal társaival, igényességéből, egyszerűségéből, emberségéből követendő példát nyújt nekik, noha idén már a 85. esztendejét tapossa. Ezért is tud annyi új fotóval előrukkolni, újabb kiállításokon remekelni. Ezt a mostani anyagot a budapesti Magyarság Házának közönsége is elismeréssel övezte. Az öt évvel ezelőtt megjelent azonos című album, az *Emberközelben* még bővebben tállalta, még gazdagabban érzékeltette, hogy Bálint Zsigmond milyen jó emberismerő, mekkora meggyőző, kapcsolatteremtő erővel rendelkezik, és mennyire tájékozott szülőföldünk, Erdély, a magyarság létkérdéseiben, milyen szervesen tud beilleszkedni a mindennapok vidéki realitásaiba. Úgy, hogy múltat és jelent, közösségi sorsproblémákat és egyéni, személyes élettörténeteket, lelkiállapotokat egyaránt felvillantson. Kevesen jártak-keltek annyi kis településen, kevesen szereztek annyi jó ismerőst, mint ő a szerteágazó fotós útjain, ahol „egy változó kor emlékképeit” próbálta minél teljesebben, élethűen és sajátosan egybegyűjteni.



A fotóalbum fedőlapja

„Fényképeim – olvasható egyik önvallomásában – e korszaknak állítanak emléket, azoknak az embereknek, akik tisztelik és ragaszkodnak hagyományos életformájukhoz. A sütökemence kormos, mert ott sütik a finom, ropogós kenyeret, a padláson a füstölt kolbász és szalonna illata terjeng, a gazda kíváncsian lesi a pincéjét, kiforr-e már a bor, a gazdasági udvarban az állatok csipegetnek, a disznó felröffen, a kovácsmesternek néha még van munkája. A fiatalok öltözködésén eluralkodott a konfekció, de ünnepnapok alkalmával egyre többen a vidékre jellemző viseletben jelennek meg.”

Ilyen tág spektrumban vonzzák be sugárzó erőterükbe a nézőket a kiállított fotográfiák, amelyek „Kalotaszegtől Kostelegig, Barcaságtól a Székely Mezőségig, mind-mind a vidéken élő emberek életéről, a megélhetéshez szükséges kemény munkájukról, a pillanatnyi örömről és néha a bánatukról szólnak.” Bálint Zsigmond gazdag képanyaga a következő generációknak is szól, emlékeztetőként, miképpen éltek, gondolkodtak, éreztek nagyapáik, nagyanyáik. De a maiaknak is sok megszívlelendő dolgot hordoz a tárlat összképéből is kidomborodó humánus üzenet. (N.M.K.)



Tükör által sokszorozva

Fotó: N.M.K.

Szárhegy felett az ég...



Herman Levente: Tél volt, hideg és hó

...mintha vesztene valamennyit viharfellegeiből. Hírlík, hogy be-be lehet látogatni az évek óta zárva tartott Lázár-kastélyba. Ez nyilván nem jelenti azt, hogy már készülhet a visszaköltözésre az idén 48. évét töltő művésztelep, de halvány jele annak, hogy van remény az évek óta húzódozó probléma mindenki számára kedvező megoldására. Addig a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ a rendelkezésére álló tereken, felületeken gazdálkodik, és igyekszik minél sikeresebben működni. Ebben az egyik legfőbb irányvonala az alkotótáborok szervezése. Folyamatosan, igényesen, hagyományt és újítást kiegyensúlyozottan ötvözve. Munkatársainak szervező, népszerűsítő munkájába az is beletartozik, hogy az évről évre születő gazdag tábori termést a községen kívül, néhány nagyobb helységen is bemutatják. A marosvásárhelyi Dr. Bernády György Közművelődési

Alapítvánnyal hosszú ideje kialakított jó kapcsolatuknak köszönhetően a Bernády Ház közönsége is képet alkothat arról, mi történt, mi született az előző esztendőben lezajlott alkotó táborozásokon. Ez a bemutatkozó kiállítás szokta nyitni Marosvásárhely közkedvelt Bernády Galériájában az évváltással megújuló tárlatsorozatot. A szárhegyiek idén is eljöttek, a művésztelep vezetői – Kolcsár Béla, az ottani központ igazgatója és Ferencz Zoltán képzőművész, a táborok művészeti irányítója – reprezentatív válogatással érkeztek, és részletesen ismertették a 2021-es táborprogramot, előrevetítették a továbbiakat.

Szárhegy mit sem vesztett korábbi vonzerejéből. Sok a visszatérő törzstag, de olyanok is szép számban megpályázzák a részvételi lehetőséget, akik eddig még nem dolgozhattak a művésztelepen. A fiatalok között is széles körben elter-



Szilágyi Varga Zoltán: Holtában is üzen a fa
jedt, hogy jó belekóstolni Gyergyószárhegy levegőjébe, ösztönző az ottani alkotói légkör. Működik a rezidensprogram is. Ez persze azt is magával hozta, hogy a korábbi hagyományos művészeti megnyilatkozásokat felülírták a kortárs művészeti törekvések, az újító kísérletezések. Ezen a tradicionális



27 hazai és külföldi alkotó munkáinak bemutatását tette lehetővé a Bernády Galéria hármastagolású tere. Van közöttük festmény, grafika, szobor, print, fotó, installáció, videó, pergő performance, a hagyományokhoz ragaszkodó, illetve azoktól elrugaszkodó mű, egyéni és csoportos alkotás, vászonra, pa-

feltűnően sok volt a vásárhelyi vagy az innen elszármazott, valamiképpen ide kapcsolódó alkotó. Igaz, hogy az 1974-es első szárhegyi táborozás résztvevői közül a jelenlegi kiállítás megnyitóján csak a Hunyadi László – Hunyadi Mária házaspár volt jelen, az újabb nemzedékek viszont képviseltették magukat Csóka Szilárd Zsolt, Herman Levente, Makkai István, Ungvári-Zrínyi Kata személyében. És ott vannak munkáik révén olyan marosvásárhelyiek, akik itt születtek, majd áttelepültek az anyaországba, illetve az itteni művészeti középiskolában léptek a művészet rögzítő útjára. Dienes Attilára, Elekes Károlyra, Siklódy Ferencre, Szilágyi Varga Zoltánra gondolhatunk.

S hogy miért mondtam érdekeséget, iróniát? Erre elég, ha csak néhány jellegzetes címet sorolok, ezek is több mindenről árulkodnak: *Góbé dizájn*, *Lelet* (Elekes Károly), *Fekete lyuk*, *Szárhegy felett az ég* (Mádacsy István), *A feketén túl* (Ferencz Zoltán), *Holtában is üzen a fa* (Szilágyi V. Zoltán), *Folyamatos teher-tétel alatt* (Gesztelyi Nagy Zsuzsa), *Tél volt, hideg és hó* (Herman Levente), *Átmenet* (Dienes Attila), *Happy end előtt* (Pető Hunor), *Kopott emlék* (Siklódy Ferenc). Érdekes a helyszínen kipróbálni, hogyan állnak össze egységgé a képek, szobrok, installációk az ajánlott címeikkel. (N.M.K.)



Videoperformance

művészeti látás- és ábrázolásmód hívei megütközhetnek, de a nagyvilágban keveredő sokféle tendencia hozánk is egyre inkább begyűrűzik, ezt is meg kell szoknunk. A Bernády Ház látogatóinak jelentős hányada is inkább a régebbi szemléletmódon viszonyul a tárlatokon látottakhoz, és az újabb irányzatok is kínálnak olyan látványt, érdekességet, kuriózumot akár, amire érdemes felfigyelni. A tavalyi terméskből felvonultatott változatos anyag is ezt tükrözi.

pírra, fára festett kép, kőben, fában, fémbe kivitelezett plasztika, textilben testet öltött látomás, képernyőn követhető akcióművészet és így tovább. Hangulati, érzelmi töltetében is váltakozó az, amit látunk. Nagy adag irónia is vegyül az egészebe, mintha egyesek azt sugallnák, nem kell mindent túlságosan komolyan venni, túlgondolni. Jól látszik az is, hogy Marosvásárhely szorosan kötődik a szárhegyi jelenséghez. A tavalyi táborozások vendégei között



Horváth Levente: A rózsaszín házból

Demény Péter

MKN

*Ki ne szeretné a Himmusz alliterációit,
ki ne borzongana bele a dübögésükbe,
doboló zenéjükbe ki ne rendülne bele,
s ebbe az egész költészeti ruhába,
aranyos mentékbe, zsinóros kabátokba,
délceg metaforákba
ki ne lenne szerelmes, ha magyar?
De engem érdekeltek a trikók is,
a panyókára vetett, gyűrött zakók,
a cintányérok és a gitárok,
a farmerdzsekik és a bikinik,
és Karády és Törőcsik Mari,
és egyáltalán, minden a világon.
És így, ige- és sérvkötők között
találtam meg, amit úgy kerestem,
s vesztettem el, amit megtaláltam,
és minden egyes cigarettacsikk
arról szólt, hogy ember vagyok s magyar,
és felül is én voltam és alul is.
A kultúrában úgy elvackolódom,
mint Petőfi, ez a nagy hajléktalan,
és Ady, ez a garabonciás, és Bartók,
ez a szép, szomorú szarvas,
és az a néni onnan a sarokról,
és mindenki, aki én is vagyok,
adta nekem paradisumut házoá.*



Elekes Károly: Góbé dizájn

Fotók: N.M.K



Winter Games IV.

Nem, ne gondoljunk a téli olimpiai játékokra. A marosvásárhelyi K'Arte Egyesület tavaly december végi rendezvénysorozata, pontosabban csoportos kiállítása adta a lehetőséget erre a visszatekintőre. A Kultúrpalota szomszédságában működő kis kiállítóterem ebben a hónapban is felmutatta Benedek Levente, Ferencz S. Apor, George Roşu és Szabó Anna-Mária témába, illetve e kortárművészeti sorozatba illő alkotásait. 2021 egyébként igen aktív és sikeresnek mutatkozott a K'Arte életében, nemcsak rendszeresen jelen volt a város művészeti mozgalmában, de meg tudta erősíteni a saját fiatalos baráti taborát is. Az egyesület egyik alapembere Ungvári-Zrínyi Kata képzőművész és művészeti író, aki kurátorként karolta fel a Winter Games IV. eseményeit. Az alábbiakban ő ír a kiállításokról.

A csoportos kiállításon az idei év meghívottjai több alkotással lepnek meg. Elmélkedhetünk az emlékezetéről, szokásokról, hagyományokról és az embernek azon vágyairól, hogy elérjen az ideálhoz, vagy önmagát igazán mélyrehatóan megvizsgálja. Így az Ünnepek valódi arcának felfedezése mellett azokat az (olykor valóban látványos) lehetőségeket is észrevehetjük, amelyeket ez az időszak kínál számunkra – és melyek a valóság mintázatainak új megértéséhez vezetnek.

A Winter Games eddigi kiadásainak hagyományához hűen a látogatók idén is az előző évek alkotásait bemutató képeslapot kaptak.

Téli játékok

A karácsonyi ünnepkör témája a kortárs művészetben meglehetősen elhanyagolt, óvatosan kezelt, már-már tabunak számít. Mindez annak is köszönhető, hogy a téma bizonyos értelemben „elkoptott”, kisajátította a fogyasztás és a reklámpia: a mindennapi vizuális terünkben az ünnepek idealizáltak,



Ferencz S. Apor munkája

giccsmentes, valódi arcával alig találkozunk.

A Winter Games című projekt elérkezett 4. kiadásához. A projekt célja, hogy a fogyasztói társadalom üres és kimerítő automatizmusával ellentétben személyes és igazi élményeket, őszinteséget és mérlegelést csepegtessen vissza az ünnepekbe. A rendezvény kiállításain olyan alkotásokat láthatunk, amelyek őszintén beszélnek karácsonyról és karácsonyokról, hiteles fogódzókat keresve a téli ünnepek körül megélt élménykavalkádban.

Szabó Anna így ír projektjéről: „a tűz nézése ősi érzést ébreszt fel, a parázs mellett gondolkodás a sötétben, a meghitt biztonság, a virrasztás és várakozás állapotát. Az adventi időszak az év legsötétebb periódusa, a befelé fordulás ideje. A tűz, a parázs nézése meditatív tevékenység, segít magunkba fordulni, sodródni gondolatfolyamainkkal, érzelmi megéléseinkkel.

A befelé fordulás, amely erre az időszakra jellemző, nem cselekvés, nem feltétlenül tudatos, szándékos, irányított dolog, hanem intuitív történés.” Szabó Anna második sorozatában „a felnagyított biológiai jelenségek ennek a passzív, szemlélődő állapotnak az absztrakt kifejeződései, a »belső tájakon«, a testben akár sejtszinten megélt hiposztázisok lenyomatai. Az elmúlt két év eseményeit a vírus határozta meg, így ezek a képek a test mikrobiológiai történéseinek szubjektív élményéről is szólnak.”

Felmerül tehát a kérdés, hogy meddig terjed ki bennünk az ünnep érzete? A testi „csodák” képei indexikus jelek ugyan, de valójában semmi ismerthez, „valóságos”-hoz nem tudjuk kötni őket, ezért realitásként is szurreálisak, mimetikus ábrázolásként is úgy tekintünk rájuk, mint absztrakt képre. Felfedezhetők így bennünk különböző motívumok, mint például a sejtmag-mandorla, a fatörzsek, díszek, különleges tájak vagy részletek.

Szabó kiállításán szereplő harmadik munkája szintén belső ünnepet jelenít meg – ez esetben a szó szoros értelmében –, s az adott

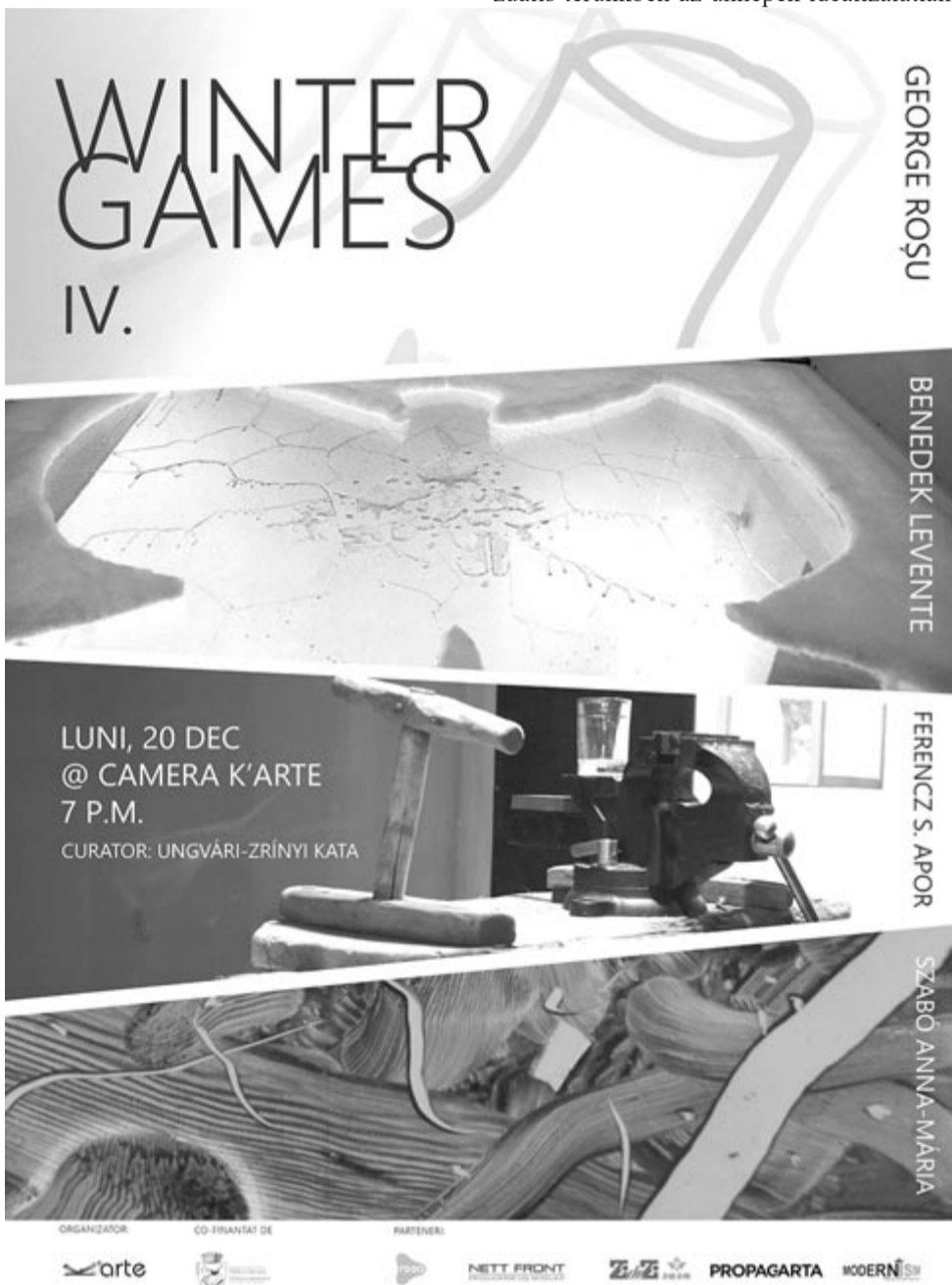
periódusban igénybe vett elemeket kiemelve. Az installáció szuggesztív, humoros és halmozottan szenzoriális.

Ferencz S. Apor munkájának köszönhetően az ünnep összetett konstrukcióban csúszik be a K'Arte ablakába. Alapja játékos, de az eszményen biztos fogása van. Olyan, akár a családdal töltött ünnepeink: kicsit kopott, kicsit rozoga és provinciális, de mégis emelkedettségre törekszik, tetején egy (jó) adag mámort egyensúlyozva. Az elvont, idealizált ünnep valóságossá tétele és profánban való lehorgonyozása valósul meg a munkában.

George Roşu Ghosts of Christmas Trees című installációja címét Dickens karácsonyi történetéből kölcsönözi, és a művész eddig megélt téli ünnepeinek felidézési kísérletéből indult. A munka a „Mi marad az ünnepek után, és mennyit tart?” kérdésre ad választ – írja munkájáról az alkotó.

Az emlékezetgyakorlat meglepő eredményeket hoz: egyrészt a karácsonyfák törzsének csonkjai diffúz, általános formává állnak össze, amelyben nem tudjuk végigkövetni az egyes emlékek sziluettjét anélkül, hogy a teljes koncepcióval ne vetnénk össze; másrészt a videóban megjelenő konkrét személyes élmény (a családdal töltött szilveszter), úgy tűnik, minden felidézéssel újíródik, és még a rögzített képanyag mediatisálása is a megélt élmény és a valóság tűnékenységét hangsúlyozza.

Benedek Levente fiktív, kvázi mágikus nyomokra fókuszál, amelyek az ünnepek és a gyermekkor nosztalgiáját foglalják magukba. Az ember tisztaság és vitathatatlan pozitívítás utáni vágya itt félig transzcendens jelenléti entitásokat épít, amelyek anyagszerűségükben a téli jelenségek és mitológia kissé naiv és nem túl meggyőző imitációira emlékeztetnek – de mindezt finom érzékenységgel kezelik és szublimálják. A munkában egyszerre van jelen egyfajta őszinte szentimentalizmus, de ugyanakkor a szimulákrumok legitimitásának vitatása is.



Plakáton a Winter Games IV.

Fotók: K'Arte Egyesület

Márton Károly

Haikuk

Czeizel Endre üzenete

Génjeink tudják,
Nem szakíthat széjjel a
Szétszórattatás.

Hontalan érzés

Szülőföldemtől
A távolmaradásom
Hontalan érzés.

Ars poeticám

Ceruza simul
A munkástenyeremben
Egy vers kedvéért.

Hasonlítató

Szebbé változtam
Öregségem fényében.
Hasonlítató.

Ó, kockacukor

Ó, kockacukor;
Szépségem árulója.
Lovak kedvence.

Halmozott magány

Kiáltásomra
Még a visszhang sem felel.
Halmozott magány.



Szabó Anna-Mária tárlatnyitóján

Újra A Dal színpadán Wolf Kati

A Dal 2022 első élő show-jában a tíz év után visszatérő zsűritag, Wolf Kati is színpadra lép. Az énekesnő extra produkcióval készül. A válogató adásban a negyvenes mezőnyből tíz dal mutatkozik be január 29-én a Dunán.

Szombatonként ismét a magyar daloké a főszerep. A műsorra jellemző műfaji sokszínűség már az első válogatóban megmutatkozik, a lírai hangzástól a rockig. A versenyzők mellett extra produkció fokozza a hangulatot. Wolf Kati az ítései szerep izgalmain túl újra átélheti A Dal színpadának varázsát. 2012-ben az énekesnővel a zsűriben kezdődött el a show-műsor, majd többször izgulta végig a fordulókat versenyzőként.

A dalverseny 11. évada újdonságokkal várja a televíziónézőket. A produkciók minden adásban élőben hangoznak el, és a döntősök szimfonikus változatban lesznek hallhatók a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának kíséretében. Ám a zsűri ez alkalommal is a közönséggel együtt keresi az év dalát. Találjuk meg együtt az ország egyik legnagyobb zenei eseményén az év dalát, amit jövőre mindenki dúdolni fog!

A Dal 2022 – január 29-től 20.35-től a megújult Dunán! *(közlemény)*



Fotó: MTVA/Zih Zsolt

Fél évszázados késéssel érkezett meg lengyel levelezőtársától egy litván lány levele

Ötvenegy éves késéssel futott be egy 12 éves litván kislánynak írott levél lengyel levelezőtársától.

Az eltűnt levelet 17 másikkal együtt tavaly nyáron találták meg egy hajdani vilniusi postahivatalban.

Amikor végül Genofeva Klonovskának kikézbécsítették a levelet, először azt hitte, valaki tréfát űz vele. A levélben egy saját készítésű rózsza és két papírbaba is volt.

A 18 levél egy szellőztetőnyílásból esett ki, amikor tavaly nyáron lebontották a litván főváros külső kerületében álló postahivatalt – írta meg a The Guardian.

Az épület tulajdonosa felidézte: a munkások el akarták dobni a leveleket, de ő inkább értesítette a postahivatalt, és nagyon örült neki, hogy érdekelte őket a „lelet”.

Az 1960-as évek végén és az 1970-es évek elején kelt leveleket egy gátlástalan postai alkalmazott dughatta el, miután készpénzt vagy egyéb értéket keresve felbontotta őket.

Litvánia akkoriban még a Szovjetunióhoz tartozott, és a leveleket emigráns rokonok vagy levelezőtársak küldték Ausztráliából, Lengyelországból és Oroszországból.

Mivel időközben az utcák neve és számozásuk is változott Vilniusban, a postán hónapokig nyomoztak

a címzetten után. Csak öt eredeti címzettet sikerült felkutatni. Számos esetben az elhunyt címzett gyermekének tudták átadni a küldeményt.

„Erkölcsei kötelességünknek éreztük, hogy eljuttassuk a leveleket” – mondta Deimante Zebrauskaite, a Litván Posta vevőszolgálatának vezetője.

Mint mesélte: egy címzett hölgy ahhoz hasonlította az élményt, mintha egy tengerbe dobott palackpostát kapott volna meg. „Az emberek meghatódtak. Néhányan úgy érezték, belepillanthatnak elhunyt szüleik egykori hétköznapijába” – tette hozzá.

A Klonovskának címzett levelet 1970-ben adták fel, és tavaly decemberben érkezett meg. Levelezőtársa, Ewa a levélben arra panaszkodott, hogy a falujukban megszűnt a buszközlekedés, ezért -23 Celsius-fokos hidegben is gyalogolnia kell. A lány levelezőtársától színészek fotóit is kérte.

Klonovska, aki ma már hatvanas éveiben jár, már nem emlékezett Ewára. Mint mondta, valószínűleg egy újságban találta meg a címét egy hirdetésben, amelyből levelezőtársakat lehetett választani. Ám a kapcsolat megszakadt, mivel a levél nem érkezett meg.

A nő elmondta: még szerencse, hogy nem volt téje a levélnek. „Mi lett volna, ha egy kérés írt volna a szerelmének, és az esküvő ezért hiúsul meg?” – tette fel a kérdést. *(MTI)*

A Netflix produciói kapták a legtöbb jelölést az amerikai producercéh fődjára

A Netflix produciói kapták a legtöbb jelölést az amerikai producercéh (PGA) fődjára: a legjobb film kategória tíz jelöltje között a streamingóriás három alkotással szerepel.

A PGA csütörtökön tette közzé jelöltjeit. A Netflix a Ne nézz fel!, A kutya karmai között és a Tick, Tick...Boom! című filmjeivel vezeti a jelöltlistát a legjobb filmek mezőnyében.

A Warner Bros a Dűne és a Richard király című filmjeivel lett díjesélyes. Aaron Sorkin Az élet Ricardóéknál című életrajzi drámája, amely az Amazon Stúdióban készült, szintén a jelöltek között van, akárcsak a CODA című, Apple+ számára forgatott produkció, Kenneth Branagh Belfast című önéletrajzi ihletésű alkotása, Paul Thomas Anderson Licorice Pizza című romantikus drámája vagy Steven Spiel-

berg West Side Story című musicalfilmje. A díjmezőnyből ugyanakkor olyan fontos filmek hiányoznak, mint a Joel Coen rendezésében született Macbeth tragédiája, és a Daniel Craiggel forgatott utolsó Bondfilm, a Nincs idő meghalni is kimaradt – hívta fel a figyelmet a Variety.com.

A tévés producióknál a drámai mezőnyben kaphat díjat A szolgálólány meséje, az Utódlás, a The Morning Show, a Yellowstone és a Squid Game. A vígjátéksorozatok közül pedig a Cobra Kai, a Ted Lasso és a Hacks mellett az Only Murders in the Building és a Félig üres esélyes a díjra. A PGA tagjai március 8-ig szavazhatnak a televíziós és filmes kategóriák díjairól. Az Amerikai Producerek Céhének 33. díjátadója március 19-én rendezik meg a Los Angeles-i Fairmont Century Plazában. *(MTI)*

Nem az a fájdalom, amitől könnyes lesz a szem, hanem amit szívünkben hordozunk némán, csendesen.

Soha el nem múló szeretettel emlékezünk január 29-ére, amikor egy éve örökre itthagytok drága feleségem,

JUHÁSZ MÁRIA KATALIN

az UJCM volt tervezője, akinek emléke örökre élni fog szívemben.

Bánatos férje, Pali és a két család tagjai. (14637)



A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ minőségi pálinka (50% alk.). Tel. 0744-767-537. (p.-l)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: tetőjavítást, csatornajavítást, festést, bármilyen javítást. Tel. 0759-467-356. (14480)

VÍZ-, GÁZ-, FÁSKAZÁNSZERE-LÉST vállalkok. Tel. 0746-638-960. (14470)

MOSÓGÉP- és hűtőszekrény-javítást vállalkok. Tel. 0755-825-502. (14686-l)

FESTÉS, fali- és padlócsemperakás, tetőszigetelés, csatornakészítés, minden, ami építés. Tel. 0747-816-052. (14661)

TAKARÍTÁST vállalkok udvarokon, garázsban, tömbházak pincéjében. Gyűjtünk ócskavasat, forgalomból törölt autókat. Tel. 0743-512-168. (14661)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk január 29-én a cserefalvi id. FERENCZI ZOLTÁNRA halálának 12. évfordulóján. Nyugodjon békében! Emlékét őrzik szerettei: gyermekei, unokái és azok családja. (14634)

Szomorú szívvel emlékezünk január 29-én JUHÁSZ KATALINRA halálának első évfordulóján. Nyugodj békében! Lajcsi és családja. (14636)

Fájó szívvel emlékeztem január 28-án feleségemre, MUZSNAY IRMÁRA, aki egy éve távozott el szerető családjá és rokonai köréből. Nyugalma legyen csendes! Bánatos férje, Levente. (14693-l)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy GELLÉRDY MÁRTA

nyugalmazott újszülöttnővér, a 30. sz. gróf Teleki Sámuel Cserkészcsapat egyik megalapítója, a Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület egykori elnöke, a Bocskai-viseletek hagyományának újjáélesztője, a református egyház aktív tagja, életének 88. évében, hosszú betegség után örökre eltávozott közülünk.

Szerettünket 2022. január 31-én, hétfőn 14 órakor kísérik utolsó útjára a marosvásárhelyi református temetőben.

Emlékét őrzik hozzátartozói, barátai és a vásárhelyi közösségek, akiket élete során oly sokat szolgált. (-l)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanyja, nagymama, dédnagymama,

DAN IOANA

életének 88. évében csendesen megpihent. Drága halottunk temetése január 29-én, szombaton 12 órakor lesz a református temető ravatalozójából, római katolikus szertartás szerint. Nyugodjon békében!

A gyászoló család. (14689-l)

Mély fájdalommal, megtört szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagytata, testvér,

LAKÓ MÁRTON

életének 74. évében 2022. január 27-én csendesen megpihent. Utolsó útjára január 31-én, hétfőn 15 órakor a Jediti úti városi temetőbe kísérik. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Búcsúzik a gyászoló család. (14701-l)

RÉSZVÉTNYLIVÁNTÁS

Megrendülten, szomorú szívvel búcsúzunk megbecsült lakótársunktól, LAKÓ MÁRTON szomszédunktól. Embersége, őszintesége, segítőkészsége és barátsága szívünkben élni fog. Vigasztalódást kívánunk a családnak. Isten vele, MARCI! Nyugodjon békében! A Csukás utca 7. szám alatti lakók. (14703-l)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk, id. SZATHMÁRI LAJOS temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és gyászunkban osztoztak. A gyászoló család. (14681)

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:



Harsányi Zsolt Sacra Corona



Harsányi Zsolt Ecce Homo

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

*A speckon látható termékek csak szemléltető jellegűek.

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó		• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
- információ	- 118-932	hidegtájak készítése	- 0365/404-664
- általános	- 118-800	• Prefektúra	- 0265/266-801
• Központosított ügyelet		• RDS-RCS	- 0365/400-401
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD,			- 0365/400-404
Csendőrség, Mentőállomás):	112	• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
• Rendőrség	- 0265/202-305	- vidék	- 0265/929
• SMURD (betegekkel		• Delgaz Grid	- 0265/200-928
kapcsolatos információk)	- 0265/210-110		- 0800/800 928
• Sürgősségi szolgálat:		• Aquaserv:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177	- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
Marosvásárhelyi		- közönségszolgálat	- 0265/208-888
Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	- központ	- 0265/208-800
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS,			- 08008 208-888
otthongondozó szolgálat,		• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
8-16 óra között:	0736-883-110	• Vasútállomás	- 0265/236-284
		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés	
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	(0-24 óra), professzionális balzsamozás	
	- 0265/312 436	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0265/250-120		- 0744-282-710
	- 0265/263 351	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
• Marmed	- 0265/250-344	koszorúk	- 0745-606-269
járobeteg-rendelő:	- 0756-468-658	és halottszállítás	- 0758-047-604
	- 0729-024-380	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
Labor	- 0751-114-307		- 0265/262-907
	e-mail: marmed@marmed.ro,		
	www.marmed.ro		
• Dora Optics	- 0733-553-976		
• Dora Medicals	- 0265/212-971		
• Radiológia, echográfia			
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446		

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es telefonon.

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

r.a.d.i.o
Radio Gaga
www.radiogaga.ro

Hirdetőink figyelmébe!

Felhívjuk hirdetőink
figyelmét, hogy hirdetések feladhatnak a szerkesztőségben,
valamint a nepujasg.ro weboldalon levő
online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen
a reklam@e-nepujasg.ro címre.

Érdeklődni a 0265/268-854-es
vagy 0742-828-647-es telefonszámon, 9-14 óra között.

Hirdessen Maros megye
legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG

Kényelmesen megteheti
online is.

Hitélet
Vasárnap 17³⁰-kor
Balázs Attilával

ETV ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZIÓ

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM